

Geus, A. 1969. Sporentierchen, Sporozoa, Die Gregarinida. – Die Tierwelt Deutschlands 57. Jena (Veb Gustav Fischer Verl.).

Nematoder

Poinar Jr., G.O. 1975. Entomogenous Nematodes. Leiden (E.J. Brill).

Recension

Bangsholt, F., Biström, O., Lundberg, S., Muona, J., Silfverberg, H., Strand, A. *Enumeration Coleopterorum Fennoscandiae et Daniae*. Helsingfors 1979. 79 sidor.

Under senare år har behovet av en ny skalbaggs-katalog varit stort. Den sista katalogen kom ut 1960 och det kan kanske anses att det vore onödigt att redan efter ca 20 år kosta på en ny. Så är emellertid ingalunda fallet. Inom skalbaggs-systematiken har åtskilligt hänt under 60- och 70-talet, och inte minst ett stort antal nya arter har tillkommit. Det var därför glädjande med denna, 1979 års Enumeratio.

Katalogen tar upp alla kända skalbaggsarter som en checklista. För varje art markeras om den förekommer i Finland, Sverige, Norge, Danmark samt i de fennoskandiska delarna av Sovjetunionen och i Estland-Lettland. Däremot finns ingen uppdelning i landskap. Detta senare är en av de viktigare skillnaderna gentemot 1960 års katalog, liksom att kolumnen för norra Tyskland resp. Brittiska öarna saknas. Arterna är sedanvis uppdelade på släkten och familjer och, som en nyhet, i underfamiljer och tribus. Subspecies är också nämnda.

När det gäller nomenklatur och systematik är den nya katalogen utsatt för mycket drastiska omändringar. Eftersom man till varje pris velat följa de internationella nomenklaturreglerna, har ett så stort antal namn ändrats, både när det gäller arter och släkten, att man känner sig vilsen. För de entomologer som idag känner de flesta skalbaggsnamn, kommer det sannolikt att dröja rätt många år innan man "övat in" de nya namnen. Att man gått till överdrift med namnändringar är det enda verkligen negativa med Enumeratio. Vi hoppas nu alla på en lugnare period. Bl. a. ansåg den stora systematikern Carl H. Lindroth (i sin bearbetning av carabiderna i "Handbooks for the identification of British Insects"), att för att behålla stabilitet och kontinuitet, bör ändringar av latinska namn på släkt- och artnivån hållas till ett nödvändigt minimum. Så har ej skett här.

Så mycket värdefullare är att man försökt komma ett steg närmare ett naturligt system, i

huvudsak uppgjort efter Crowson. Här har vi tidigare legat efter internationellt sett. Exempelvis har bland carabiderna *Harpalus* placerats efter *Amara*, *Amara* efter *Agonum*, *Agonum* efter *Pterostichus* osv. Bland vattenbagarna har flera släkten brutits ur den gamla familjen Hydrophilidae och gjorts till en ny familj, Hydraenidae. Familjen Ptiliidae har infogats mellan Hydrophilidae och Leiodidae. Catopidae och Colonidae har blivit egna familjer, något som skett för länge sedan i nya världen. Kortvingarna, som bearbetats av Jyrki Muona ensam, har omarrangerats betydligt. Läsaren märker snart att uppställningen av den stora underfamiljen Aleocharinae (dit de flesta av de små kortvingarna hör) blivit föremål för den mest omfattande förändringen. Det bör i detta sammanhang uppmärksammas att uppställningen av släktet *Atheta* blivit oklart, varför man ej kan utläsa vad som är undersläkten av *Atheta* eller vad som gjorts till egna släkten. Familjen Scarabaeidae har, för många något oväntat (men riktigt), förflyttats från slutet av systemet till i närheten av histeriderna och helodiderna. Lucanidae, tidigare uppfattat som scarabider, är nu, mindre oväntat, en egen familj. I knäpparfamiljen känner man sig rent bortkommen, både nomenklatoriskt och systematiskt. Tråkigt att *Elater borealis* Palm föreslås heta *Ampedus suecicus* Palm. Eller vad sägs om att gamla *Ludius ferrugineus* L. heter *Elater ferrugineus* L.! Slutligen skall familjen Ostomidae heta Trogoşitidae (vilket den kallats i Nordamerika sedan länge).

Det är nödvändigt för varje coleopterolog att skaffa den nya katalogen. De ovanstående exemplen på förändringar är blott några i en lång rad. Läsaren bör dock redan här göras uppmärksam på att ett antal (lyckligtvis mindre) felaktigheter föreligger i boken. Dessa skall emellertid, enligt muntligt meddelande från Stig Lundberg, bli tillrättlagda i kommande tillägg. Enumeratio Coleopterorum Fennoscandiae et Daniae kan rekvideras från: Helsingfors Entomologiska Bytesförening, Zoologiska Museet, N. Järnvägsgratan 13, SF-00100 Helsingfors 10, Finland.

Rickard Baranowski